

Informácia o stave tvorby finančných zdrojov vodárenských spoločností SR na krytie spolufinancovania projektov hrađených z prostriedkov EÚ.

Asociácia vodárenských spoločností (ďalej len AVS) združuje všetky rozhodujúce vodárenské spoločnosti pôsobiace na Slovensku (17 spoločností). Medzi základné podnikateľské činnosti vodárenských spoločností patrí zásobovanie pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd. Tieto služby vykonávajú tak pre obyvateľstvo, ako aj pre ostatných odberateľov.

Ako podnikateľské subjekty sú vodárenské spoločnosti zriadené v zmysle Obchodného zákonníka a predstavujú prirodzený monopol v daných regiónoch. Tvorbu cien tovarov a služieb prirodzených monopolov reguluje od roku 2003 Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len regulátor), a to vydaním výnosu pre príslušné časové obdobie. Od vzniku regulácie sú výnosy pre stanovenie cien vodného a stočného vydávané každoročne s platnosťou na 1 rok, pričom každoročne sú zaznamenané nejaké zmeny, ktoré zásadným spôsobom vplyvajú na tvorbu taríf za vodné a stočné. Vodárenským spoločnostiam, ktoré sú dlhodobo podkapitalizované, a ktoré z pohľadu fungovania musia prijímať rozhodnutia s horizontom vplyvov na 20-30 rokov, takýto prístup regulácie na obdobie spravidla 1 roka spôsobuje nemalé ťažkosti.

Asociácia vodárenských spoločností už niekoľko rokov vyvíja snahu o zahájenie konštruktívneho dialógu, ktorý by viedol k spravodlivej a zmysluplnej regulácii akceptovateľnej pre odberateľov, ako aj pre vodárenské spoločnosti, a **ktorá by zabezpečila dlhodobo udržateľný rozvoj vodárenského sektora.**

Základom pre dlhodobo udržateľný rozvoj vodárenstva je obnova a rozvoj vodárenského majetku potrebného pre zabezpečenie poskytovaných služieb.

V aktuálnom programovacom období Operačného programu životné prostredie majú byť **vodárenské spoločnosti jedným z významných prijímateľov pomoci** z fondov EÚ pre zabezpečenie splnenia podmienok a úloh vyplývajúcich pre vodárenský sektor z prístupových rokovaní SR do EÚ v oblasti zásobovania pitnou vodou, odvádzania a čistenia odpadových vôd. Avšak podmienkou pre získanie týchto dotačných zdrojov je okrem iného aj účasť vodárenských spoločností na spolufinancovaní investičných projektov. V súčasnosti prebieha fáza projektovej prípravy a spracovania podkladov pre žiadosti o čerpanie alokovaných finančných prostriedkov, pričom však na ich dosiahnutie sa predpokladá aj **použitie vlastných finančných zdrojov** vodárenských spoločností.

Avšak situácia v regulovaných subjektoch (vodárenských spoločnosti) je v tvorbe zisku, ktorý má byť zdrojom nielen na rozvojové investície, ale aj na spolufinancovanie investičných projektov v rámci implementácie OP ŽP prioritnej osi 1, operačných cieľov 1.1 a 1.2 mimoriadne nepriaznivá, keď **zisk po zdanení vodárenského sektora medziročne zaznamenáva rapídny pokles, pričom dochádza ku krížovej dotácii, keď ziskom z neregulovaných činností sa finančne dotuje zabezpečovanie regulovaných činností.**

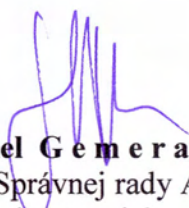
Pokles podielu zisku z regulovaných činností na celkovom zisku svedčí o tom, že podnikateľský subjekt vykonáva či už dobrovoľne alebo nedobrovoľne iné činnosti, ktoré nahrádzajú znižovanie zisku z regulovaných činností. Pokles podielu zisku z regulovaných činností na tržbách z regulovaných činností svedčí o negatívnom vplyve regulácie na znižovanie zisku z regulovaných činností. V žiadnom prípade však podľa nášho názoru nemá dochádzať k javu, že regulované činnosti sú dotované ziskom z neregulovaných činností.

Tento jav je neprípustný lebo môže viesť k bankrotu takto regulovaných subjektov a znemožňuje udržateľnosť podnikania vodárenských spoločností v oblasti dodávky pitnej vody, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd. **z podnikateľských činností, pre ktoré bol podnikateľský subjekt zriadený** považujeme za veľmi nebezpečný jav. Navyše uplatnenie krížovej dotácie z neregulovaných činností do regulovaných je v rozpore so základnými princípmi hospodárenia. Obávame sa, že pri odvádzaní a čistení odpadových vôd by zároveň dochádzalo k porušeniu základného princípu vyžadovaného Európskou komisiou, a to princípu, že **znečisťovateľ platí**.

Príčinou prepadu hospodárenia vodárenských spoločností v roku 2007 sú významné reštrikčné zmeny v stanovení oprávnenosti nákladov a výšky marže vo Výnose pre stanovenie taríf na rok 2007. Oficiálne výsledky za rok 2008 ešte nie sú známe, avšak z predbežných údajov vyplýva, že tento prepad naďalej pokračuje.

Asociácia vodárenských spoločností disponuje dostatkom údajov a analýz, ktorými môže vyššie uvedené konštatovania kvantifikovať a doložiť konkrétnymi číselnými údajmi, čo však nepovažuje za potrebné urobiť v tejto informácii. Na daný stav sme viackrát písomne upozorňovali kompetentné orgány. Údaje sú dostupné i orgánom štátnej správy, ktoré disponujú s príslušnými kompetenciami, umožňujúcimi sa danou situáciou nielen zaoberať, ale aj prijímať príslušné opatrenia. Naša informácia má za cieľ, aby s nevyhovujúcim stavom bol oboznámený aj Monitorovací výbor pre OP ŽP, ktorého som členom. **Obávam sa, že splnenie cieľov OP ŽP v oblasti prioritnej osi 1, ciele 1.1. a 1.2., ktorých naplnenie sa očakáva od vodárenských spoločností, môže byť uvedeným nevyhovujúcim a neriešeným stavom značne obmedzené, až ohrozené.**

V Bratislave, 29.4.2009

Ing. Daniel Gerner
predseda Správnej rady AVS
a člen Monitorovacieho výboru OP ŽP